

Bolaman Havzası Entegre Havza Yönetimi/Kırsal Kalkınma Projesi

24 Mayıs 2019

Konunun Geçmişi

- Proje fikrine uzun süredir çalışılmaktadır.
- 10 Mayıs 2019 tarihinde Ordu Valiliğinde detaylı şekilde değerlendirilmiştir.
- Bu toplantıya;
  - Vali Seddar Yavuz,
  - Mv. Dr. Şenel Yediyıldız,
  - Büyükşehir Belediye Başkanı Dr. M. Hilmi Güler,
  - Belediye yetkilileri ve Bakanlıkların İl Müdürleri katılmıştır.
- Toplantıda eski Orman Genel Müdür Yardımcısı İsmail Belen tarafından sunum yapılmıştır.

Resmi Yazılar

- Valilikteki toplantıyı takiben resmi süreç başlatılmıştır.
  - Ordu Büyükşehir Belediyesinin 17.05.2019 tarih ve E.11274 sayılı yazısı ile konu Ordu Valiliğine iletilmiştir.
  - Valilik **21.05.2019 tarih** ve 7591 sayılı yazı ile Bakanlık Özel Kalem Müdürlüğüne, ayrıca OGM, DSİ ve TKDK'ye yazmıştır.
- Bu süreç devam ederken **15 Mayıs 2019** tarihinde Bolaman Havzasında yer alan Aybastı'da büyük bir heyelan meydana gelmiş ve birçok bina, konut ve bir cami yıkılmıştır.
- Olayı takiben Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan kısa ve uzun vadeli her türlü tedbirin alınması talimatını vermiştir.

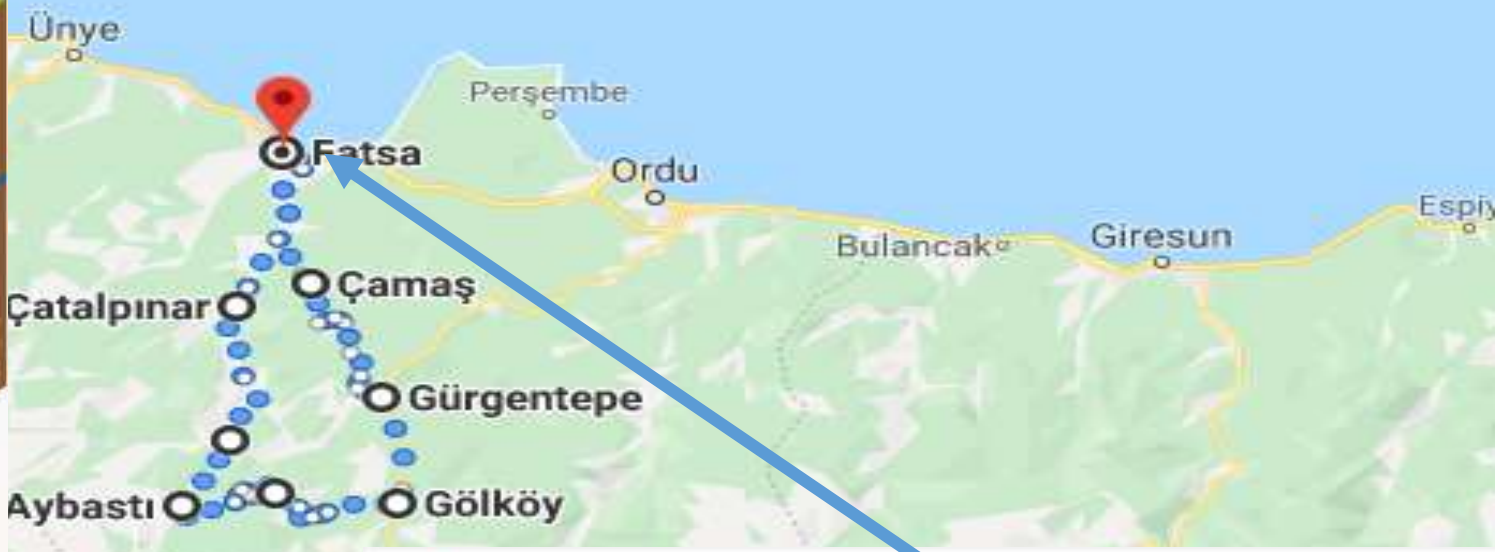
Havzanın Tanıtımı

- “Bolaman Nehri” havzası tüm unsurları ile bir bütünlük gösteren bağımsız bir havzadır.
  - Fatsa
  - Çatalpınar
  - Kabataş
  - Aybastı
  - Gölköy
  - Gürgentepe
  - Çamaş bu havzada yer almaktadır.

Ordu ili sınırları içinde doğup denize dökülen Bolaman Nehri Havzası «**entegre havza yönetimi-entegre kırsal kalınma projeleri ve destekleri için**» tamamen elverişlidir.

Bolaman Havzası

Havzada Görülen Problemler

- En son Aybastı' da meydana gelen heyelan ile konu Ülkemiz gündemine taşınmıştır.
- Heyelanlar birçok faktörün tetiklediği bir süreç sonunda ortaya çıkmaktadır. Heyelanlara ilave olarak havzada;
  - derelerde kirlilik,
  - evsel atık ve katı atık yönetiminde yetersizlik,
  - bitkisel ve hayvansal üretimde azalma,
  - tabiat turizmi ve geleneksel turizmde planlama ve uygulama eksikliği,
  - ormanlar başta olmak üzere doğal kaynakların sürdürülebilir kullanımında eksiklik,
  - susuzluk, sel ve taşkınlar, kırsal göç gibi önemli problemler görülmektedir.
- Çözüm ve mücadele için;
  - Uzun vadeli,
  - Bir çok kurumun ve aktörün koordine halinde çalışması zarureti bulunan,
  - Entegre "havza yönetimi/kırsal kalkınma projeleri" gerekmektedir.

Ülkemiz Mevzuatında Havza

- Havza bazlı projeler ve çalışmalar çeşitli yollarla desteklenmektedir.
  - Orman Kanununun 58. Maddesi «**Tarım ve Orman Bakanlığının** koordinatörlüğünde» hazırlanan entegre projeleri teşvik etmektedir.
  - Tarım Havzaları Yönetmeliği -7 Eylül 2010 tarihli RG
  - Havza Heyetleri/Kurullarına Dair Tebliğ- **18 Ocak 2019** tarihli RG
  - Ulusal Havza Yönetim Stratejisi (2014-2023) - 4 Temmuz 2014 tarihli RG.
- Ayrıca Bakanlığımız havza bazlı çalışma konusunu stratejik öncelikleri arasına almıştır.

Büyükşehir Belediyelerinin Mesuliyeti

- 5216 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu 7/i maddesine göre Büyükşehir Belediyeleri ***"Sürdürülebilir kalkınma ilkesine uygun olarak çevrenin, tarım alanlarının ve su havzalarının korunmasını sağlamak…"*** ile yükümlüdür.

Havza Projelerine Örnekler

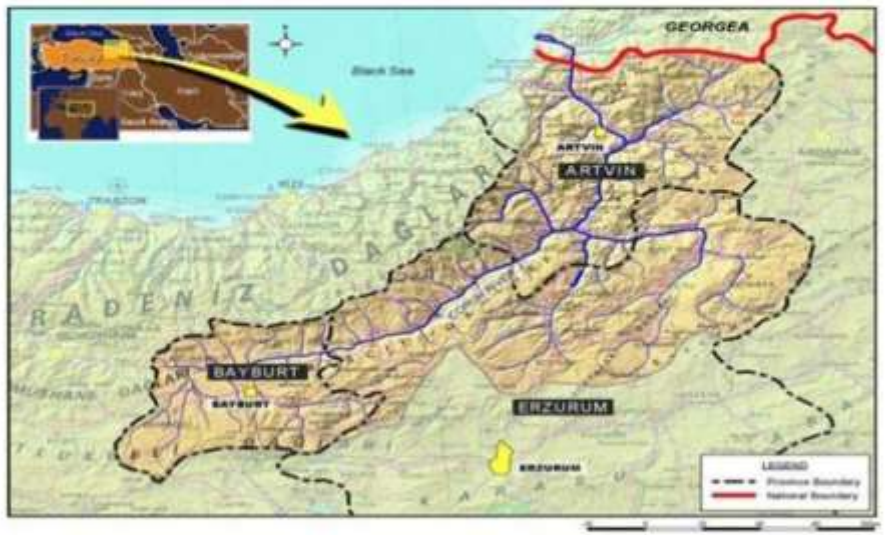
- Günümüze kadar bir çok “entegre havza» projesi uygulanmıştır.
  - Doğu Anadolu Su Havzası Rehabilitasyon Projesi–
  - Anadolu Su Havzaları Rehabilitasyon Projesi–
  - Çoruh Nehri Havzası Rehabilitasyon Projesi-
- Bu projelerin bir kısmı;
  - GEF, FAO hibeleri ve Dünya Bankası kredisi ile,
  - Bir kısmı JICA ve GIZ gibi uluslararası kalkınma ajanslarının desteği ile hazırlanmış ve uygulanmıştır.
- Bağımsız bir havza olması nedeniyle Bolaman Havzası Avrupa Birliği (özellikle kırsal kalkınma projeleri) için de uygundur.

T.C.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANLIĞI

ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

ÇORUH NEHRİ HAVZASI REHABİLİTASYON PROJESİ

ALTINCI ÜÇ AYLIK ÇALIŞMA RAPORU
(EKİM, KASIM, ARALIK 2013)

{PROJE YÖNETİM VE UYGULAMA BİRİMİNE (PYUB) DESTEK: S-1B}

Ocak 2014 Ankara

https://muratnehrihavzasi.ogm.gov.tr/

Bolaman Havzasını bütün olarak ele alan çalışmalardan örnekler

- Havzada gerekli işbirliği ortamı ve kültürü bulunmaktadır.
- Havzadaki tüm belediyelerin yer aldığı Bolaman Havzası Belediyeler Birliği **23 Ağustos 2011** tarihli Resmi Gazetede yayımlanan Bakanlar Kurulu Kararı ile kurulmuştur.

23 Mayıs 2019 Sonrası

- Büyükşehir Belediye Başkanı Dr. Hilmi Güler ve Vali Seddar Yavuz' un imzaları ile konu Bakanlığa arz edilmiş ve süreç başlamıştır.
- Aybastı'da yaşanan heyelan ile konu ülke gündemine gelmiştir.
- Diğer problemler ile birlikte heyelan tüm havza için geçerlidir.
- Teklif edilen projenin uluslararası standartlara göre yazımı ve uygulanması hayati öneme sahiptir.

Valilik ve Belediyenin Talepleri ve Taahhütleri

İlgi yazılarda özetle;

- Havzayı tüm unsurları ile ele alacak, “geniş kapsamlı ve entegre havza yönetimi/ıslahı-entegre kırsal kalkınma projesi” zarureti olduğu,
- Böyle bir projenin yerel kaynaklar ile mümkün olmadığı, ulusal ve uluslararası desteğe ihtiyaç bulunduğu,
- Başta Orman Kanunu’nun 58. Maddesi olmak üzere ilgili diğer mevzuat çerçevesinde konunun Tarım ve Orman Bakanlığına arz edildiği,
- Teklifin uygun görülmesi halinde, yazım işinin Dünya Bankası, “Küresel Çevre Fonu-GEF”, FAO veya uygun görülen başka bir kaynak ile uluslararası standartlara uygun olarak yapılabileceği,
- Valilik ve Belediye Başkanlığınca gerek hazırlık, gerekse uygulama aşamasında mümkün olan her türlü desteğin verileceği belirtilmektedir.

Bundan Sonrası

Sayın Bakanımıza arz

- Konunun Sayın Bakanımıza/Bakan Yardımcımıza arz edilmesi,
- Bakanlık adına süreci yürütecek Genel Müdürlük/Daire Başkanlığı belirlenmesi,
- Mevcut yapılanmaya göre OGM Toprak Muhafaza ve Havza Islahı Dairesi düşünülebilir.
- İkinci olarak ÇEM Genel Müdürlüğü Etüt ve Proje Dairesi veya Havza Planlama ve Arazi Islahı Dairesi olabilir.

Koordinatör Birim

- Ön Hazırlık - Dosya ve saha incelemesi
- Paydaş Kurumların Belirlenmesi
- Projeyi yazacak kuruluşun belirlenmesi (FAO, GEF, Dünya Bankası)
- Yazım işine ait işlemlerin tamamlanması

Açılış Toplantısı

- Sayın Bakanımızın Başkanlığında yerel ve ulusal paydaşlarla toplantı yapılması ve proje yazım sürecinin başlatılması

Proje Yazımı

Uygulama

Hızlı başlangıç için ÇEM Projesi

- Güncel olarak Çölleşme ve Erozyonla Mücadele Genel Müdürlüğünce «Nemli İklime Sahip Doğu Karadeniz Bölgesinde Entegre Doğal Kaynak Yönetimi Projesi» adında bir GEF Projesi başlatılacağı bilinmektedir.
- **Projenin bütçesi** 6.500.000 $ hesaplanmış olup, bunun 1.500.000 $' ı GEF hibesidir.
- **Projenin uygulama ajansı «**Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP)» **Paydaşları**Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü (TAGEM), Tarım Reformu Genel Müdürlüğü (TRGM), Orman Genel Müdürlüğü (OGM), Çay İşletmeleri Genel Müdürlüğü (ÇAY-KUR), Fındık Tarım Satış Kooperatifleri Birliği (FİSKOBİRLİK) olarak belirlenmiştir.
- Proje kapsamında Çay ve fındık üretimi yapılan iki pilot havza seçilecektir.
- Bu iki pilot havzadan birisi Aybastı-Kabatas havzası diğer bir ifade ile Aybastı Orman İşletme Şefliği hudutları olabilir. Bu mikro havza doğal sınırları itibari ile bir bütünlük göstermektedir.
- Bunun için mümkün olan en kısa zamanda Tarım ve Orman Bakanlığı ile görüşülmesi faydalı olacaktır.

Proje Çıktıları ve Faydalar

- Kısa vadede kamuoyunda büyük yankı uyandıran, Sayın Cumhurbaşkanımızca da talimatlanan «heyelan» konusunda kamuoyunu tatmin edici, kapsamlı ve uzun vadeli bir çalışmaya başlanmış olacaktır.
- Uzun vadede havzanın uluslararası standartlara göre projelendirmesi yapılacak ve uygulanacaktır. Yerel ortakların talip ve istekli olması büyük bir avantajdır.
- Bakanlığımızca stratejik hedef olarak belirlenen «havza bazlı çalışma» konusunda son derece önemli bir pilot proje hayata geçirilmiş olacaktır.